

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Zpráva o ověření roční účetní závěrky Společného podniku pro výzkum
uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe za rozpočtový rok
2017

spolu s odpovědí společného podniku

OBSAH

	Body
Úvod	1 - 12
Zřízení společného podniku SESAR	1 - 2
Správa	3 - 4
Cíle	5 - 7
Zdroje	8 - 11
Hodnocení Komise	12
Výrok auditora	13 - 25
Výrok o spolehlivosti účetní závěrky	14
Výrok o legalitě a správnosti příjmů, na nichž se zakládá účetní závěrka	15
Výrok o legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka	16
Odpovědnost vedení a osob pověřených správou	17 - 19
Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky a uskutečněných operací	20 - 25
Rozpočtové a finanční řízení	26 - 37
Plnění rozpočtu na rok 2017	26 - 28
Plnění víceletého rozpočtu financovaného ze 7. rámcového programu a programu TEN-T	29 - 33
Plnění víceletého rozpočtu financovaného z programu Horizont 2020	34 - 37
Vnitřní kontrolní systém	38 - 42
Rámec vnitřní kontroly	38 - 41
Zadávací řízení	42
Jiné skutečnosti	43
Pákový efekt příspěvků od ostatních členů pro program SESAR 2020	43
Informace o hodnoceních Komise	44 - 47

Příloha – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejících let

Odpověď společného podniku

ÚVOD

Zřízení společného podniku SESAR

1. Společný podnik pro výzkum uspořádání letového provozu jednotného evropského nebe (SESAR), který sídlí v Bruselu, byl založen v únoru roku 2007 na období osmi let a samostatnou činnost zahájil dne 10. srpna 2007¹. Rada v červnu 2014 změnila původní zakládací nařízení a prodloužila dobu fungování společného podniku do 31. prosince 2024².
2. Společný podnik SESAR je partnerstvím veřejného a soukromého sektoru pro rozvoj a zavedení modernizovaného systému uspořádání letového provozu (ULP) v Evropě. Zakládajícími členy jsou Evropská unie (EU), zastoupená Komisí, a Evropská organizace pro bezpečnost letového provozu (Eurocontrol)³. Po vydání výzvy k vyjádření zájmu se stalo členy společného podniku 19 veřejných a soukromých subjektů z odvětví letectví. Jsou mezi nimi výrobci letadel, výrobci pozemního a palubního vybavení, poskytovatelé letových navigačních služeb a letištní orgány.

Správa

3. Správní strukturu společného podniku SESAR tvoří správní rada a výkonný ředitel.
4. Správní rada je složena ze zástupců členů společného podniku a také zástupců jeho zainteresovaných stran (vojenských a civilních uživatelů vzdušného prostoru, poskytovatelů

¹ Nařízení Rady (ES) č. 219/2007 ze dne 27. února 2007 o založení společného podniku na vytvoření evropského systému nové generace pro uspořádání letového provozu (SESAR) (Úř. věst. L 64, 2.3.2007, s. 1), ve znění nařízení (ES) č. 1361/2008 (Úř. věst. L 352, 31.12.2008, s. 12).

² Nařízení Rady (EU) č. 721/2014 ze dne 16. června 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 219/2007 o založení společného podniku na vytvoření evropského systému nové generace pro uspořádání letového provozu (SESAR), pokud jde o prodloužení existence společného podniku do roku 2024 (Úř. věst. L 192, 1.7.2014, s. 1).

³ Eurocontrol je mezinárodní organizace sdružující 41 členských států. EU jí svěřila část svých kompetencí v souvislosti s nařízeními o jednotném evropském nebi, v důsledku čehož je Eurocontrol ústřední organizací pro koordinaci a plánování řízení letového provozu pro celou Evropu. Samotná EU je signatářem úmluvy o organizaci Eurocontrol a všechny členské státy EU jsou členy Eurocontrolu.

letových navigačních služeb, výrobců vybavení, letišť, pracovníků z oblasti ULP a vědecké obce). Správní rada je odpovědná za přijetí hlavního plánu ULP, který schvaluje Rada, a za výkon celkového dohledu nad prováděním projektu SESAR. Výkonný ředitel odpovídá za každodenní řízení společného podniku.

Cíle

5. Projekt SESAR usiluje o modernizaci uspořádání letového provozu v Evropě definováním, vývojem a poskytnutím nových či zlepšených technologií a postupů. Projekt je rozdělen do tří fází:

- „definiční fáze“ (2004–2007) pod vedením Evropské organizace pro bezpečnost letového provozu (Eurocontrol), která je spolufinancována z programu transevropských dopravních sítí (TEN-T). Výsledkem této fáze byl evropský hlavní plán uspořádání letového provozu, který vymezuje obsah a popisuje vývoj a zavádění další generace moderního systému ULP,
- „vývojové fáze“ složené ze dvou období (2008–2013, prodloužená do roku 2016), kterou řídí společný podnik SESAR, se spolufinancováním z programu transevropských dopravních sítí (TEN-T) a ze sedmého rámcového programu pro výzkum (7. RP) a od roku 2014 také z programu Horizont 2020.
- „zaváděcí fáze“ (2014–2024) pro zavádění nové infrastruktury ULP v rozsáhlém měřítku pod vedením subjektů z odvětví leteckého provozu a zainteresovaných stran, se spolufinancováním z programu Horizont 2020.

6. Cílem společného podniku SESAR v rámci 7. RP a programu TEN-T bylo modernizovat ULP v Evropě a zvýšit jeho bezpečnost koordinací a soustředěním veškerého příslušného výzkumu a vývoje v EU na vytvoření nových technologických systémů, komponentů a provozních postupů, které jsou stanoveny v evropském hlavním plánu uspořádání letového provozu (SESAR I – vývojová fáze v období 2008–2016).

7. V rámci programu Horizont 2020 společný podnik SESAR realizuje program SESAR 2020, jehož cílem je prokázat realizovatelnost technologických a provozních řešení vytvořených již

předtím v rámci programu SESAR I, a to v širších a provozně integrovanějších prostředích (pokračování vývojové fáze), a zavést novou infrastrukturu ULP (zaváděcí fáze).

Zdroje

8. Rozpočet vývojové fáze programu SESAR I na období 2008–2016 činil 2 100 milionů EUR, přičemž EU, organizace Eurocontrol i zúčastnění partneři z veřejného i soukromého sektoru z odvětví leteckého provozu přispívají na tuto částku rovným dílem. Příspěvek EU v maximální výši 700 milionů EUR byl financován ze 7. RP a z programu TEN-T⁴.

9. V zakládacím nařízení společného podniku SESAR je stanoven odhad celkových nákladů programu SESAR 2020 na 1 585 milionů EUR⁵. Maximální příspěvek EU z programu Horizont 2020 pro společný podnik SESAR na provádění vývojového a zaváděcího programu SESAR 2020 na období 2017–2024 činí 585 milionů EUR⁶. Na činnosti společného podniku přispěje organizace Eurocontrol částkou přibližně 500 milionů EUR⁷ a u odvětví letecké přepravy se očekává příspěvek ve výši 500 milionů EUR. Přibližně 95 % příspěvků ze strany organizace Eurocontrol a ostatních členů společného podniku má podobu věcných příspěvků pro činnosti společného podniku.

10. Pokud jde o peněžní příspěvky na správní náklady společného podniku, o částkách, jež musí každý člen uvolnit v poměru k příspěvku, který se zavázal uhradit, rozhoduje správní rada, jež rovněž stanovuje lhůty, v níž členové musí příspěvky zaplatit.

11. V roce 2017 činil konečný rozpočet společného podniku SESAR na programy SESAR I a SESAR 2020 celkem 191,8 milionu EUR (2016: 157,1 milionu EUR). K 31. prosinci 2017 zaměstnával společný podnik 40 osob (2016: 44).

⁴ Článek 3 všeobecné dohody mezi Evropskou komisí a společným podnikem SESAR z prosince 2009.

⁵ 5. bod odůvodnění nařízení (EU) č. 721/2014.

⁶ Čl. 4 odst. 2 nařízení (ES) č. 219/2007 ve znění nařízení (EU) č. 721/2014.

⁷ Článek 4 dohody s organizací Eurocontrol o programu SESAR 2020.

Hodnocení Komise

12. V červnu 2017 dokončila Komise závěrečné hodnocení činností společného podniku v souvislosti se sedmým rámcovým programem a průběžné hodnocení jeho činností v souvislosti s programem Horizont 2020 a společný podnik poté vypracoval příslušné akční plány, které mají vést k realizaci doporučení z hodnocení. Při této příležitosti zařazujeme oddíl o akčních plánech společného podniku vypracovaných v reakci na hodnocení, který je určen pouze k informačním účelům a není součástí našeho výroku auditora ani připomínek.

VÝROK AUDITORA

13. Provedli jsme audit:

- a) účetní závěrky společného podniku, jež obsahuje finanční výkazy⁸ a zprávy o plnění rozpočtu⁹ za rozpočtový rok 2017;
- b) legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá, jak to vyžaduje článek 287 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Výrok o spolehlivosti účetní závěrky

14. Podle našeho názoru účetní závěrka společného podniku za rok 2017 zobrazuje věrně ve všech významných (materiálních) ohledech finanční situaci společného podniku k 31. prosinci 2017, výsledky jeho činností, jeho peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s jeho finančním nařízením a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise. Tato pravidla vycházejí z mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor.

Výrok o legalitě a správnosti příjmů, na nichž se zakládá účetní závěrka

15. Podle našeho názoru jsou příjmy, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2017, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

⁸ Finanční výkazy obsahují rozvahu, výkaz o finanční výkonnosti, výkaz peněžních toků, výkaz změn v čistých aktivech a shrnutí hlavních účetních zásad a další přílohy.

⁹ Zprávy o plnění rozpočtu obsahují zprávy shrnující všechny rozpočtové operace a přílohy.

Výrok o legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka

16. Podle našeho názoru jsou platby, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2017, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

Odpovědnost vedení a osob pověřených správou

17. Podle článků 310 až 325 SFEU a podle finančního nařízení společného podniku je vedení odpovědné za vypracování a prezentaci účetní závěrky na základě mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor a za legalitu a správnost operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Součástí této odpovědnosti vedení je navrhnout, zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení a prezentaci účetní závěrky, jež neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Vedení je rovněž odpovědné za zajištění toho, aby činnosti, finanční operace a informace zobrazené v účetní závěrce byly v souladu s příslušnými předpisy. Konečnou odpovědnost za legalitu a správnost operací, na nichž se zakládá účetní závěrka, nese vedení společného podniku.

18. Při přípravě účetní závěrky je vedení povinné posoudit schopnost společného podniku pokračovat ve své činnosti a v příslušných případech zveřejnit záležitosti, které s tím souvisejí, a to s využitím účetnictví založeného na předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky.

19. Osoby pověřené správou odpovídají za dohled nad procesem účetního výkaznictví subjektu.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky a uskutečněných operací

20. Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka společného podniku neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti a že uskutečněné operace jsou legální a správné, a na základě našeho auditu předložit Evropskému parlamentu a Radě nebo dalším orgánům příslušným k udělení absolutoria prohlášení o věrohodnosti týkající se spolehlivosti účetní závěrky a legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Přiměřená jistota představuje vysokou míru jistoty, avšak není zárukou toho, že audit odhalí všechny případy významné (materiální) nesprávnosti nebo nesouladu, které se vyskytly. Může k nim dojít v důsledku podvodu nebo chyby a za významné (materiální) se považují tehdy, pokud lze rozumně soudit, že by jednotlivě nebo v úhrnu ovlivnily ekonomická rozhodnutí uživatelů přijatá na základě této účetní závěrky.

21. Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce a o legalitě a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, včetně vyhodnocení rizika

významných (materiálních) nesprávností v účetní závěrce a rizika, že uskutečněné operace nejsou ve významné (materiální) míře, ať z důvodu podvodu nebo chyby, v souladu s požadavky právního rámce Evropské unie. Při vyhodnocování těchto rizik se zkoumají vnitřní kontroly, které se vztahují k sestavení a věrné prezentaci účetní závěrky a legalitě a správnosti uskutečněných operací, s cílem navrhnout auditorské postupy, které jsou za daných okolností vhodné, ale nikoliv pro účely vyjádření výroku o účinnosti vnitřních kontrol. Při auditu se rovněž hodnotí vhodnost uplatňovaných účetních zásad, přiměřenost účetních odhadů provedených vedením a také celková prezentace účetní závěrky.

22. Pokud jde o příjmy, kontrolujeme dotaci získanou od Komise a posuzujeme postupy společného podniku pro výběr poplatků a jiných příjmů.

23. Pokud jde o výdaje, kontrolujeme platební operace v okamžiku, kdy vznikly, byly zaznamenány a přijaty. Tato kontrola se vztahuje na všechny kategorie plateb (včetně plateb za pořízení majetku) v okamžiku, kdy jsou provedeny.

24. V souladu s čl. 208 odst. 4 finančního nařízení EU jsme při vypracování této zprávy a přípravě výroku vzali v úvahu auditní činnost nezávislého externího auditora provedenou v souvislosti s účetní závěrkou společného podniku¹⁰.

25. Následující připomínky uvedený výrok Účetního dvora nezpochybují.

ROZPOČTOVÉ A FINANČNÍ ŘÍZENÍ

Plnění rozpočtu na rok 2017

26. Při zohlednění prostředků z účelově vázaných příjmů (18 milionů EUR) obsahoval rozpočet programu SESAR I na rok 2017 prostředky na závazky ve výši 19,3 milionu EUR a prostředky na platby ve výši 121,8 milionu EUR a disponibilní rozpočet programu SESAR 2020 obsahoval prostředky na závazky ve výši 111,7 milionu EUR a prostředky na platby ve výši 91,2 milionu EUR.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1).

27. Míra čerpání u programu SESAR I činila 11 % u prostředků na závazky a 68 % u prostředků na platby. Nízkou míru čerpání u programu SESAR I zapříčinily tyto faktory:

- Program SESAR I byl formálně uzavřen v prosinci 2016 a poslední platba byla provedena v prosinci 2017. Společný podnik nicméně musel ke konci roku 2017 zajistit dostatečné financování ze 7. RP na proplacení peněžních příspěvků obdržených navíc od odvětvových členů programu SESAR I¹¹ a na úhradu opožděných, ale opodstatněných výkazů nákladů za probíhající projekty 7. RP.
- Při plánování a monitorování svých potřeb, pokud jde o nové prostředky na závazky a platby pro rozpočet programu SESAR I, zvolil společný podnik konzervativní přístup a nechal v úvahu očekávané účelově vázané příjmy ve výši přibližně 17 milionů EUR v souvislosti se zpětně získanými částkami za projekty programu SESAR I (tj. opravy chyb na základě auditů *ex post*, zbývající otevřené předběžné financování atd.).

28. Míra čerpání u programu SESAR 2020 činila 92 % u prostředků na závazky a 68 % u prostředků na platby. Nižší než předpokládaná míra čerpání prostředků na platby byla hlavně způsobena zpožděními v provádění projektů programu Horizont 2020 ze strany odvětvových členů a také konzervativnějším plánováním rozpočtu, které zohledňovalo riziko pozdního přijetí každoročních pověřovacích dohod o finančním plnění.

Plnění víceletého rozpočtu financovaného ze 7. rámcového programu a programu TEN-T

29. Z maximální částky 700 milionů EUR prostředků 7. RP přidělených společnému podniku SESAR na provádění programu SESAR I přispěla EU do konce roku 2017 celkovou peněžní částkou 633,9 milionu EUR.

30. Z celkové částky 1 254,5 milionu EUR věcných i peněžních příspěvků, které měli poskytnout ostatní členové na činnosti programu SESAR I společného podniku SESAR (670,2 milionu EUR od organizace Eurocontrol a 584,3 milionu EUR od členů z odvětví leteckého provozu), potvrdil do konce roku 2017 společný podnik přijetí příspěvků ve výši

¹¹ Článek 13 a 25 stanov společného podniku tvořících přílohu nařízení (ES) č. 219/2007 ve znění nařízení (EU) č. 721/2014.

560,7 milionu EUR od organizace Eurocontrol a 539,2 milionu EUR z odvětví letecké přepravy.

31. Do konce roku 2017 dosáhly tedy celkové příspěvky ostatních členů programu SESAR I 1 099,9 milionu EUR, zatímco kumulativní peněžní příspěvek EU činil 633,9 milionu EUR.

32. Z celkového operačního a správního rozpočtu ve výši 892,8 milionu EUR na činnosti programu SESAR I¹² přijal společný podnik do konce roku 2017 závazky k 853 milionům EUR a provedl platby ve výši 801 milionů EUR (89,7 % disponibilního rozpočtu).

33. Ke konci roku 2017 a ve fázi uzavírání programu SESAR I musel společný podnik zrušit 30 milionů EUR (19 %) neuhrazených závazků v důsledku upravených nebo zrušených projektů programu SESAR I. V důsledku toho činily ke konci roku otevřené platební závazky společného podniku ke grantům v rámci programu SESAR I přibližně 47 milionů EUR.

Plnění víceletého rozpočtu financovaného z programu Horizont 2020

34. Z maximální částky 585 milionů EUR prostředků programu Horizont 2020 přidělených společnému podniku SESAR na provádění programu SESAR 2020 přispěla EU do konce roku 2017 celkovou peněžní částkou 132,9 milionu EUR.

35. Ostatní členové se zavázali poskytnout na operační činnosti společného podniku pro program SESAR 2020 věcné a peněžní příspěvky ve výši nejméně 825,9 milionu EUR (500 milionů EUR organizace Eurocontrol a odhadem 325,9 milionu EUR odvětví letecké přepravy). Ke konci roku 2017 tak ostatní členové vykazali věcné příspěvky ve výši 97,3 milionu EUR. Jelikož však v roce 2017 byly projekty v rámci programu SESAR 2020 ještě v rané fázi, nebyly tyto příspěvky ještě potvrzeny správní radou. Kromě toho hotovostní příspěvky organizace Eurocontrol na správní náklady společného podniku činily 6,7 milionu EUR.

¹² Celková částka rozpočtu 892,3 milionu EUR je tvořena 700 miliony hotovostního příspěvku EU financovaného ze 7. RP a programu TEN-T, hotovostním příspěvkem organizace Eurocontrol ve výši 165 milionů EU a hotovostním příspěvkem odvětví letecké přepravy ve výši 27,8 milionu EUR.

36. Do konce roku 2017 dosáhly tedy celkové příspěvky od odvětví leteckého provozu a organizace Eurocontrol částky 104 milionů EUR, zatímco peněžní příspěvek EU činil 132,9 milionů EUR.

37. Z maximálního provozního a správního rozpočtu ve výši 639,8 milionů EUR na činnosti programu SESAR 2020¹³ přijal společný podnik do konce roku 2017 závazky ve výši 236,7 milionu EUR a provedl platby ve výši 112,3 milionu EUR. Platby představovaly převážně platby předběžného financování na první a druhou vlnu projektů SESAR 2020.

VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM

Rámec vnitřní kontroly

38. Externí auditor roční účetní závěrky společného podniku zjistil nedostatky v postupech finanční kontroly společného podniku. Tento stav je zapříčiněn hlavně složitostí finančního regulatorního rámce, jímž se společný podnik musí řídit, a také nedávným odchodem klíčových pracovníků z oblasti financí a následným pracovním přetížením ve finančním oddělení.

39. Společný podnik zavedl spolehlivé kontrolní postupy *ex ante* založené na finančních a operačních dokumentárních přezkumech. U průběžných a konečných plateb ze 7. rámcového programu provádí audits *ex post* u příjemců společný podnik, zatímco v případě výkazů projektových nákladů v rámci programu Horizont 2020 je za audits *ex post* odpovědný společný auditní útvar Komise. Zbytková míra chyb zjištěná při auditech *ex post*, kterou společný podnik vykázal ke konci roku 2017, činila u 7. RP 1,09 % a u programu Horizont 2020 to bylo 2,8 %¹⁴.

¹³ Celková částka rozpočtu 639,8 milionu EUR je tvořena 585 miliony hotovostního příspěvku EU financovaného z programu Horizont 2020, hotovostním příspěvkem organizace Eurocontrol ve výši 25 milionů EU a hotovostním příspěvkem od členů z odvětví letecké přepravy ve výši 18,5 milionu EUR. Kromě toho Komise společnému podniku poskytne účelově vázané příjmy ve výši 11,3 milionu EUR na konkrétní úkoly, kterými společný podnik pověřila.

¹⁴ Výroční zpráva o činnosti společného podniku SESAR za rok 2017, body 1.1.4.3. a 1.1.7.

40. Na základě posouzení vnitřního kontrolního systému společného podniku, testování detailních údajů příjmových a grantových operací a zadávacích řízení a přezkumu vzorku dokončených auditů *ex post*, včetně částek získaných zpět na základě zjištěných chyb, nám výsledky auditu poskytly přiměřenou jistotu, že celková míra zbytkových chyb společného podniku je pod prahem významnosti (materiality).

41. Na konci roku 2017 nebyl v rámci společných nástrojů Komise pro řízení a monitorování grantů programu Horizont 2020 dokončen vývoj v konkrétních oblastech potřebných pro zpracovávání věcných příspěvků společného podniku.

Zadávací řízení

42. Ve svém zadávacím řízení na podpůrné služby od civilních uživatelů vzdušného prostoru v souvislosti s činnostmi programu SESAR 2020¹⁵ použil společný podnik k finančnímu hodnocení prostý (aritmetický) průměr obdržených finančních nabídek na různé kategorie odborníků. Stejný přístup byl uplatněn u všech částí zakázky. Účinnějším řešením, které by také více podporovalo konkurenci, by bylo pro výpočet tohoto finančního hodnocení použít vážený průměr. Vážení by mělo vycházet z nejpravděpodobnějšího počtu pracovních dní pro každou kategorii odborníků potřebných na konkrétní služby v dané části zakázky.

JINÉ SKUTEČNOSTI

Pákový efekt příspěvků od ostatních členů pro program SESAR 2020

43. Jedním z hlavních cílů společného podniku je mobilizovat příspěvky od odvětvových partnerů v oblasti jeho činností¹⁶. Odhadovaný faktor mobilizace financování od odvětví

¹⁵ Rámcové smlouvy (čtyři části zakázky) s celkovým rozpočtem 6 milionů EUR na období čtyř let.

¹⁶ 17. bod odůvodnění nařízení (ES) č. 219/2007 ve znění nařízení (EU) č. 721/2014 stanoví, že základním prvkem projektu SESAR je výrazné zapojení odvětví. Je proto důležité, aby byl veřejný rozpočet na vývojovou fázi projektu SESAR iniciativu doplněn příspěvky z odvětví.

leteckého provozu, kterého se má podle zakládacího nařízení společného podniku dosáhnout, činí (bez organizace Eurocontrol) 0,85¹⁷.

INFORMACE O HODNOCENÍCH KOMISE

44. Závěrečné hodnocení, které Komise vypracovala o činnosti společného podniku SESAR v rámci 7. RP, se týkalo období 2007 až 2016¹⁸, zatímco průběžné hodnocení činnosti společného podniku SESAR v rámci programu Horizont 2020 se týkalo období 2014 až 2016¹⁹. Hodnocení byla provedena za pomoci nezávislých odborníků, jak to předpokládají nařízení Rady o společném podniku SESAR²⁰, a týkala se výkonnosti společného podniku, pokud jde o relevantnost, efektivnost, účinnost, konzistentnost a přidanou hodnotu EU a zvláště přihlížela k otevřenosti a transparentnosti a kvalitě výzkumu. Komise výsledky hodnocení zohlednila ve zprávě, kterou v říjnu 2017 zaslala Evropskému parlamentu a Radě²¹.

¹⁷ Podíl odhadovaného objemu věcných příspěvků od členů z odvětví leteckého provozu na provozní činnosti společného podniku bez organizace Eurocontrol (500 milionů EUR) a celkového peněžního příspěvku EU do společného podniku (585 milionů EUR). Upozorňujeme, že v souladu se stanovami SESAR 2020 odvětvoví partneři neposkytují věcné příspěvky na dodatečné činnosti nad rámec pracovního programu společného podniku.

¹⁸ *Final evaluation of the SESAR Joint Undertaking operating under FP7* (Závěrečné hodnocení působení společného podniku SESAR v rámci 7.RP).
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/sesar1.pdf>

¹⁹ *Interim evaluation of the SESAR Joint Undertaking operating under H2020* (Průběžné hodnocení působení společného podniku SESAR v rámci programu Horizont 2020).
<https://ec.europa.eu/research/evaluations/pdf/sesar2020.pdf>

²⁰ Hodnocení Komise provedené podle článku 7 nařízení Rady (ES) č. 219/2007 o společném podniku SESAR a článku 7 nařízení Rady (EU) č. 721/2014, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 219/2007.

²¹ Pracovní dokument útvarů Komise. „Průběžné hodnocení činnosti společných podniků v programu Horizont 2020“ (SWD(2017) 339 final).

45. V reakci na doporučení hodnotitelů²² přijala v květnu 2018 správní rada společného podniku SESAR akční plán společného podniku. Akční plán obsahuje řadu různých opatření, která má společný podnik provést²³, z nichž několik již bylo zahájeno²⁴, většina by měla být uskutečněna v roce 2018 a v prvním čtvrtletí roku 2019 a několik se bude zvažovat pro další programové období²⁵.

²² Hodnotitelé předložili doporučení týkající se následujících oblastí: posílit účast zainteresovaných stran na činnostech společného podniku SESAR včetně propojení na zaváděcí fázi; posílit tři vrstvy evropského hlavního plánu uspořádání letového provozu (definiční, vývojová a zaváděcí fáze) a zajistit, aby byl ve všech těchto vrstvách byl používán společný jazyk založený na řešeních a také umožnit Komisi zefektivnit plánování a monitorování zaváděcí fáze; posílit vazby na akademický sektor; vyřešit otázky související s uplatňováním právního rámce programu Horizont 2020; přijmout opatření k odstranění takzvané „mezery v industrializaci“ mezi stávajícími řešeními SESAR, které dosahují úrovně technologické připravenosti (TRL – *Technology Readiness level*) 6, a zaváděcí fázi hlavního plánu uspořádání letového provozu, pro niž jsou vyžadována řešení na úrovni TRL 8.

²³ V akčním plánu byla v reakci na doporučení hodnotitelů stanovena tato konkrétní opatření: rozšíření mechanismů spolupráce s manažerem zavádění projektu SESAR, Evropskou agenturou pro bezpečnost letectví, vnitrostátními orgány a Evropskou organizací pro zařízení v civilním letectví (EUROCAE) s cílem posílit jejich účast na evropském hlavním plánu uspořádání letového provozu; zvýšit účast odvětví; zjednodušit činnosti projektu SESAR v rámci programu Horizont 2020.

²⁴ Zahájeny již byly tyto činnosti: reorganizace tří vrstev evropského hlavního plánu uspořádání letového provozu s cílem posílit jeho architekturu důrazem na zásady řešení projektu SESAR; pravidelná setkání se Sdružením pro vědecký rozvoj uspořádání letového provozu v Evropě (ASDA) s cílem rozšířit účast akademického sektoru.

²⁵ Společný podnik provedl celkové posouzení stávajícího právního rámce společného podniku SESAR za účelem přípravy na další programové období a v prosinci 2017 je zaslal Komisi. Co se týče doporučení dále zmenšovat mezeru v industrializaci existující mezi současnými činnostmi společného podniku SESAR a řízením zavádění projektu SESAR, společný podnik se domnívá, že toto doporučení je v současnosti pozastaveno, neboť závisí na iniciativě Komise pro další programové období.

46.

47. V roce 2017 Účetní dvůr zveřejnil zvláštní zprávu o iniciativě jednotné evropské nebe²⁶, která se týkala určitých prvků výkonnosti společného podniku SESAR v rámci 7. RP²⁷, jenž je hlavním zdrojem finanční podpory EU pro tuto iniciativu.

48. Jak v závěrečném hodnocení Komise²⁸, tak ve zvláštní zprávě EÚD²⁹ bylo poukázáno na zpoždění v realizaci hlavního plánu uspořádání letového provozu a na nesoulad mezi pevně danou dobou trvání činnosti společného podniku SESAR a plánovanou délkou očekávaných prací. Účetní dvůr rovněž zdůraznil potřebu posílit vyvozování odpovědnosti společného podniku za realizaci hlavního plánu³⁰.

Tuto zprávu přijal senát IV, jemuž předsedá Neven MATES, člen Účetního dvora, v Lucemburku na svém zasedání dne 2. října 2018.

Za Účetní dvůr

předseda

Klaus-Heiner LEHNE

²⁶ Iniciativa EU jednotné evropské nebe, která byla zahájena v roce 2004, obsahuje soubor pravidel pro bezpečnost uspořádání letového provozu, související služby, uspořádání vzdušného prostoru a interoperabilitu v rámci sítě, platných na úrovni celé EU.
https://ec.europa.eu/transport/modes/air/single_european_sky_en.

²⁷ Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 18/2017.

²⁸ Viz Závěrečné hodnocení působení společného podniku SESAR v rámci 7. RP, oddíl 7.1.4. Kvalita výzkumu a oddíl 8. Závěry.

²⁹ Body 86 a 87 zvláštní zprávy Účetního dvora č. 18/2017.

³⁰ Viz bod 86 a doporučení 8 zvláštní zprávy Účetního dvora č. 18/2017.

Příloha**Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejících let**

Rok	Připomínka Účetního dvora	Stav nápravného opatření (dokončeno / probíhá / zatím neprovedeno / není relevantní)
	<i>Vykazování a kontrola věcných příspěvků na projekty SESAR 2020</i>	
2016	Společný podnik dosud nezavedl zvláštní pokyny pro své členy a jejich externí auditory ohledně vykazování a certifikace věcných příspěvků členů na projekty SESAR 2020. Společný podnik také dosud nepřipravil interní pokyny ke svým kontrolám <i>ex ante</i> týkajícím se výkazů nákladů na projekty SESAR 2020, a to základě strategie Komise pro kontroly <i>ex ante</i> pro program Horizont 2020.	Dokončeno
	<i>Posuzování finanční způsobilosti žadatelů v souvislosti s výzvami k předkládání návrhů</i>	
2016	V rámci omezené výzvy na výzkum v leteckém odvětví, která byla omezena na odvětvové partnery společného podniku, poskytl společný podnik granty projektovým konsorciím přesto, že ve dvou případech z kontrol finanční životaschopnosti příjemců provedených Výkonnou agenturou pro výzkum vyplývalo, že finanční kapacita koordinujících odvětvových partnerů konsorcií není dostatečná. Znamená to také, že dokončení těchto projektů je ohroženo vyšším finančním rizikem a že finanční riziko je vysoké i u ostatních projektů, na nichž se daní dva příjemci podílejí. Rozhodnutí výkonného ředitele v těchto dvou případech bylo založeno na doplňkovém vyhodnocení rizika provedeném <i>ad hoc</i> pracovníky společného podniku. Společný podnik však dosud nezavedl systematický interní postup pro opětovné posuzování nedostatečné finanční životaschopnosti koordinátorů grantových projektů a nezavedl ani opatření na zmírnění a kompenzování souvisejícího zvýšeného finančního rizika.	Dokončeno

	<i>Nákladová efektivnost smluv na poskytování služeb</i>	
2016	Společný podnik ve svých zadávacích řízeních na služby stanoví maximální rozpočet zakázky. Tato maximální částka není založena na systematickém postupu odhadu nákladů a přiměřeném referenčním systému tržních cen. Není tak zajištěna nákladová efektivnost jeho víceletých smluv na poskytování služeb, neboť zkušenosti ukazují, že většina obdržených nabídek se blížila maximálnímu rozpočtu.	Dokončeno

ODPOVĚĚ SPOLEČNÉHO PODNIKU

25. V letech 2010–2017 byla průměrná doba pro obdržení roční prováděcí finanční pověřovací dohody více než šest měsíců. Proto musí společný podnik SESAR kvůli zajištění kontinuity provozu plánovat svůj rozpočet tak, aby měl dostatek prostředků v hotovosti a prostředků na platby, k zajištění platební schopnosti přinejmenším během první poloviny následujícího roku.

26. V posledních dvou letech vykonával společný podnik SESAR činnost podle několika finančních regulačních systémů, protože musel současně provádět projekty v rámci 7. rámcového programu, programu TEN-T, programu Horizont 2020, Nástroje pro propojení Evropy (CEF) a pověřovacích dohod pro účelově vázané příjmy. Plán nábory na rok 2018 předpokládá přijetí dvou dalších finančních pracovníků, kteří posílí finanční a rozpočtové oddělení.

27. Vyšší chybovost u grantových plateb v rámci programu Horizont 2020 v roce 2017 byla důsledkem toho, že společný podnik SESAR provedl v době, kdy Společný auditní útvar (CAS) Komise vytvořil svůj plán auditů, několik grantových plateb v rámci programu Horizont 2020. Tyto platby se týkaly převážně projektů předběžného výzkumu, jejichž hlavními příjemci byla výzkumná centra a univerzity, která obecně nejsou tak dobře obeznámena s účetním výkaznictvím jako jiní větší příjemci z průmyslových odvětví. Kromě toho byla chybovost do značné míry ovlivněna významnou chybou pocházející od jednoho univerzitního příjemce. S cílem zmírnit toto riziko do budoucna, zřídil společný podnik SESAR ve spolupráci s Komisí informační den k účetnímu výkaznictví, který je určen zejména výzkumným centřům, univerzitám a malým a středním podnikům.

28. Společný podnik SESAR bude aktualizovat svoje interní předpisy týkající se vypracování dokumentace k výzvám (kteréžto předpisy jsou součástí „systému řízení jakosti společného podniku SESAR“) tak, aby zahrnovaly metodu váženého průměru jako jednu z možností, jak hodnotit finanční nabídky, zejména když tato metoda umožňuje lépe zohlednit různé součásti cen finančních nabídek.